

Pia Lindgren

Fra: TMFKP Sekretariat
Emne: Svar på politikerspørgsmål stillet af Mikkel Skovgaard (Ø) den 28. september 2022 vedr. sandskummet i Margretheholm Havn, eDoc-sag 2022-0307216

Fra: TMFKP BPM Rådhuspost
Sendt: 13. oktober 2022 18:54
Til: Mikkel Skovgaard
Emne: Svar på politikerspørgsmål stillet af Mikkel Skovgaard (Ø) den 28. september 2022 vedr. sandskummet i Margretheholm Havn, eDoc-sag 2022-0307216

Kære Mikkel Skovgaard, MB

På vegne af Lena Kongsbach, vicedirektør i Bygge-, Parkerings- og Miljømyndigheden, sender jeg dig hermed svar på din henvendelse af 28. september 2022 vedr. sandskummet i Margretheholm Havn.

Med venlig hilsen

Andreas Mateskovic Lyduch

Politisk koordinator

BPM Sekretariat

KØBENHAVNS KOMMUNE

Teknik- og Miljøforvaltningen

Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed

Besvarelse vedrørende rapporten om sandskummet i Margretheholm Havn

Medlem af Borgerrepræsentationen Mikkel Skovgaard (Ø) har den 28. september 2022 stillet følgende spørgsmål til Teknik- og Miljøforvaltningen.

Spørgsmål

1. Spørgsmålet indeholder følgende delspørgsmål:
 - a. Er der ikke blevet taget prøver af vandsøjlen i forbindelse med redegørelsen fra By & Havn?
 - b. Hvad er i givet fald årsagen til, at dette ikke er blevet gjort?
2. Kan man med større præcision sige noget om, hvorvidt der i vandsøjlen under laget af sandskum er sket overskridelser af miljøkvalitetskravene, ved at lave beregninger, end ved at foretage målinger?
3. Spørgsmålet indeholder følgende delspørgsmål:
 - a. Kommer der til at blive foretaget målinger af vandsøjlen under laget af sandskum, og hvornår foreligger resultatet af disse i så fald?
 - b. Kommer der til at blive foretaget målinger af det øverste lag af havbunden, og hvornår foreligger resultatet af disse i så fald?
4. Spørgsmålet indeholder følgende delspørgsmål:
 - a. Er det på baggrund af de nuværende prøver garanteret, at det ikke er sundhedsskadeligt at benytte havnen til eksempelvis øvelser i vand eller badning?
 - b. Hvis ikke det er tilfældet, hvad kan der så gøres for at komme dette nærmere?
 - c. Og hvordan sikres det, at brugerne af havnen får besked om disse forhold?
5. Spørgsmålet indeholder følgende delspørgsmål:
 - a. Er der kun taget prøver udenfor Margretheholm Havn og ved dæmningen og altså ikke i selve Margretheholm Havn?
 - b. Hvad er årsagen i så fald til, at der kun er taget prøver de pågældende steder?

13-10-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 14805

Dokumentnummer i F2
58337

Sagsnummer i eDoc
2022-0307216

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

- c. *Kan man ud fra prøver de pågældende steder reelt sige noget om, hvor meget forureningen har spredt sig ind i havnen?*
6. *Spørgsmålet indeholder følgende delspørgsmål:*
 - a. *Er der kun taget prøver på et enkelt tidspunkt?*
 - b. *Hvad er årsagen i så fald til, at der kun er taget prøver på et enkelt tidspunkt?*
 - c. *Hvordan kan prøver i maj måned sige noget om forureningen helt frem til slutningen af juni måned?*
7. *Spørgsmålet indeholder følgende delspørgsmål:*
 - a. *Ville det være relevant at kunne sige noget om, hvorvidt koncentrationen af forureningen har ændret sig med tiden og hvordan?*
 - b. *Hvad er kommunens mulighed for at føre tilsyn med vandkvaliteten flere steder i havnen nu?*
8. *Spørgsmålet indeholder følgende delspørgsmål:*
 - a. *Er det korrekt forstået, at de forurenede stoffer fra sandskummet vurderes at kunne stamme helt eller delvist fra bundsedimentet?*
 - b. *Hvis der kun er tale om, at de stammer delvist fra bundsedimentet, hvor er det så vurderingen, at de forurenede stoffer i øvrigt stammer fra?*
9. *Spørgsmålet indeholder følgende delspørgsmål:*
 - a. *Hvad sker der yderligere for at finde årsagerne til forureningen, således at det kan undgås i fremtiden at udsætte borgere for sundhedsskade ved brug af havnen?*
 - b. *Og hvilke tiltag vil der være i forbindelse med det fortsatte byggeri af Lynetteholmen, så der ikke sker yderligere forurening af Havnen og Øresund?*
10. *Hvorfor er de billeder, som medlemmerne i Margretheholm har fremsendt til By & Havn, og som dokumenterer, at der har været skum i Margretheholm helt frem i juni, samt at dette skum dækkede hele havnen, ikke med i rapporten?*

Svar

Ad 1.

- a) Der er ikke taget prøver af vandsøjlen i forbindelse med redegørelsen fra By & Havn.
- b) Teknik og Miljøforvaltningen bad ultimo april 2022 By & Havn om at tage prøver af sandskummet, og godkendte i primo maj 2022 de parametre, der skulle analyseres for, samt at der skulle tages prøver af sandskum og af det udlagte sand ved vejdæmningen. På det tidspunkt var prøvetagningen ønsket ud fra et forsigtighedsprincip, da det var Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering og forventning, at der ikke ville være væsentlige miljøfremmede stoffer i skummet eller i vandsøjlen under skummet. Teknik- og Miljøforvaltningen baserede blandt andet denne vurdering på erfaringer fra en sag om sandskum i Sydhavnen i

2016, hvor prøver i vandet lige under et skumdække ikke havde vist væsentlige indhold af miljøfremmede stoffer. Inden Teknik- og Miljøforvaltningen i juni 2022 modtog analyseresultaterne af sandskum og sand, blev det drøftet med By & Havn, om de foretagne målinger af sand og sandskum, ligeledes ud fra et forsigtighedshensyn, kunne suppleres med prøver i vandfasen under sandskummet. Da der ikke længere var udlægning af sand på det tidspunkt, meldte By & Havn, at det ikke var muligt. Teknik- og Miljøforvaltningen har siden fået udtaget prøver i Margretheholm Havn i august 2022, se evt. besvarelse af spørgsmål 5 c) for uddybning. Der var dog ikke sandskum til stede ved disse prøvetagninger.

Ad 2. En enkelt måling giver et øjebliksbillede, som kan være påvirket af helt lokale forhold. F.eks. kan en enkeltmåling i havnebassinet være påvirket af, hvilken type bundmaling de nærmeste både har på, eller om der er én af bådene som lige har lænset vand ud, som indeholdt lidt olie. Beregninger kan derfor være mere brugbare, da de kan beskrive hvad man kunne forvente at finde, hvis man målte mange steder, flere gange og udregnede et gennemsnit af alle målingerne. At tage så mange prøver er meget dyrt, tager lang tid og vil typisk hverken være proportionelt eller praktisk muligt at gennemføre ved f.eks. kortvarige forureningshændelser. Derfor kan beregninger nogle gange være den bedste løsning. Teknik- og Miljøforvaltningen mener, at dette er tilfældet ved sandskummet i Margretheholm Havn, hvor beregningerne viser de højeste koncentrationer, der undervejs i forløbet kunne forventes at optræde i havnen som en helhed.

Ad 3.

a) Nej. Der er ikke længere sandskum i Margretheholm Havn og der har ikke været sandskum i væsentlige mængder siden primo maj 2022.

b) Der er ikke planer om at udtage nye sedimentprøver af havbunden i Margretheholm Havn. Beregningerne i By & Havns redegørelse har vist, at der kun vil være tilføjede uvæsentlige mængder miljøfremmede stoffer til havnebunden. Hvis man udtog prøver, vurderes det, at bidraget fra sandskum ikke ville være muligt at adskille fra de i forvejen forekommende koncentrationer af de samme stoffer i havnesedimentet.

Ad 4.

a og b) Margretheholm Havn er ikke udlagt til badning og falder derfor under badeforbuddet i Havnereglementet for Københavns Havn. Lovgivningen på badevandsområdet, som er gældende for badesteder, garanterer ikke, at det aldrig er problematisk at bade, men kræver, at der kun sjældent er påvirkningen af vandkvaliteten med bakterier. Hvis der ved badesteder konstateres dårlig badevandskvalitet, skal offentligheden varsles herom.

I forhold til den konkrete sag om sandskum i Margretheholm Havn har Teknik- og Miljøforvaltningen bedt Styrelsen for Patientsikkerhed om vurdering af både analysedata fra målinger i sandskum og de

beregnete resulterende niveauer i havne vand. Styrelsen har foretaget sundhedsfaglige vurderinger, og har bortset fra at fraråde direkte kontakt med sandskum ikke fundet, at det skulle være forbundet med sundhedsfare for borgere at være eksponeret for kemiske stoffer ved rekreative aktiviteter i vand på baggrund af de niveauer af miljøfremmede stoffer, der er estimeret i By & Havns redegørelse.

c) Hvis Teknik- og Miljøforvaltningen bliver bekendt med forurening som kan true badevandskvaliteten ved badesteder skal badende varsles herom. Generelt vil kommunen informere borgerne, hvis der er miljøforhold, som man vurderer, kan få væsentlig indflydelse på deres sundhed eller ejendom, oftest efter vejledning fra statslige styrelser. Derudover bør en byggherre, som kan påvirke naboer med sine aktiviteter, orientere herom.

Ad 5.

a) Der er i forbindelse med sagen om sandskum i Margretheholm Havn, kun udtaget prøver af sandskum og udlagt sand ved dæmningen.

b) Prøver af sandskummet er taget ved udlægningsstedet for at gøre det tæt ved kilden til sandskummet og derved så vidt muligt måle på de niveauer, som alene skyldes sandudlægningen.

c) For sidste delspørgsmål henvises dels til uddybende besvarelse af spørgsmål 2. Da skumprøverne jf. svar på ovenstående delspørgsmål b) er udtaget ved kilden, vurderer Teknik- og Miljøforvaltningen, at prøverne har dannet et fagligt forsvarligt grundlag til at beregne spredning af forurening ind i Margretheholm Havn. Dog kan det supplerende oplyses, at Teknik- og Miljøforvaltningen har udtaget vandprøver inde i Margretheholm Havn ultimo august 2022. Prøverne er en del af en større undersøgelse, hvor der er analyseret for en række stoffer tre steder i Københavns Havns hovedløb, samt i de fire største lystbådehavnebassiner (herunder også Margretheholm Havn), samt en referencestation ved Amager Strandpark. Prøverne i Margretheholm Havn viser samme vandkvalitet dér som i de øvrige lystbådehavne, og niveauerne giver ikke udfordringer for badning mv. men, som forventeligt, med mindre overskridelse af miljøkvalitetskravene for nogle stoffer.

Ad 6.

a og b) Jf. By & Havns redegørelse blev der på grund af forhøjet indhold af en række stoffer i den første sandskumsprøve, udtaget en ny prøve. Denne prøve blev analyseret som en jordprøve. Som det fremgår af bilag A-D i By & Havns redegørelse, er der analyseret kemiske prøver af sand den 5. maj 2022, kemiske prøver af sandskum den 5. maj og den 27. maj 2022 og fysiske egenskaber af sandskum den 1. juni 2022. Siden Teknik- og Miljøforvaltningen modtog analyseresultaterne, har der ikke været væsentlige forekomster af sandskum i Margretheholm Havn. Der har derfor ikke været grundlag for at udtage yderligere prøver.

c) Som det fremgår af svar på spørgsmål 1 og 5, var prøver af sand og sandskum udtaget ved kilden til dannelse af skummet. Jf. svar på spørgsmål 2 vurderes prøverne at danne et tilstrækkeligt grundlag for,

at By & Havn ved beregninger har gjort rede for de resulterende koncentrationer i vandet i Margretheholm Havn, på det tidspunkt hvor man må forvente, at disse har været på deres højeste. Forholdene i slutningen af juni vil, blandt andet på grund af den løbende vandudskiftning i havnebassinet, derfor have været bedre end de beregnede niveauer.

Ad. 7.

a) Nej, det ville ikke have været centralt i forhold til det tilsyn og regulering som Teknik og Miljøforvaltningen har skullet udføre. Jf. svar på spørgsmål 6 c) er der ved By & Havns beregninger gjort rede for, hvilke resulterende koncentrationer der var i havnen, da det var på sit højeste, og hvor længe der var forhøjede koncentrationer i havnebassinet. Dette vurderes tilstrækkeligt og proportionelt, hændelsens omfang taget i betragtning.

b) Generelt er det statsens ansvar at tage prøver af vandkvaliteten i Danmark. En kommune kan, hvis der er behov for viden som understøtter kommunens ansvarsområder, udføre målinger. Det gør Teknik- og Miljøforvaltningen løbende, som krævet i relation til badevand, og for at få nødvendig viden i relation til sagsbehandling af f.eks. udledningstilladelser.

I relation til Lynetteholm-projektet har Københavns Kommune fået ansvaret for at føre tilsyn med blandt andet vandkvaliteten. Tilsyn inden for Lynetteholmens arbejdsområde kræver, at der træffes aftale med By & Havn om dette, men uden for arbejdsområdet kan kommunen føre tilsyn efter vurdering af, hvornår det er nødvendigt for at sikre at loven overholdes.

Ad. 8

a) Ja, det er korrekt. Der er dog forhold som taler for, at der også kan være andre kilder. Dels viser forvaltningens prøver af havnebunden i Margretheholm fra 2014 ikke udpræget høje niveauer af miljøfremmede stoffer i sedimenterne, dels afgravede By & Havn de øvre (og derfor forventet mest forurenede) lag af sediment i starten af 2022, længe før der blev lagt det sand ud som dannede sandskummet i april/maj 2022.

b) Det kan ikke siges med sikkerhed. En teori som har været fremme er, at der på de mindste ler- og siltpartikler, som udgør 1-2 % af det udlagte sand, kan have siddet noget forurening. Dette kan være en del af forklaringen, da de mindste partikler i sandet typisk vil fanges i skummet. Meget fine partikler af organisk stof og ler/silt er samtidig kendt for at kunne binde organisk forurening og visse metaller. Derved kan der være sket en opkoncentrering af de fundne oliestoffer, metaller og organiske materialer i skummet. Da disse små partikler samtidig udgør en relativt lille andel af sandet, kan sandet ved analyse fremstå som rent, da man netop måler på det samlede indhold i en sandprøve.

Ad. 9

a) Teknik- og Miljøforvaltningen vil have større fokus på regulering af udlægning af sand i Københavns vandområder, og samtidig sammen med staten undersøge hvad der forårsager de forhøjede niveauer og hvad det bør medføre fremadrettet.

b) Teknik og Miljøforvaltningen har bedt By & Havn redegøre for, hvordan de fremadrettet vil undgå dannelse og spredning af sandskum. Det vil være en del af denne proces, at der opstilles rammer for, hvordan man vil afværge fremtidige gentagelser af de forhold, som optrådte i april/maj 2022 i Margretheholm Havn.

Ad. 10. Billeder fra både By & Havns miljøtilsyn, havnens brugere og Teknik- og Miljøforvaltningens tilsyn er medtaget i bilag E til By & Havns redegørelse.

Svaret er offentligt tilgængeligt på <https://www.kk.dk/politik/politiske-udvalg/teknik-og-miljoeudvalget/politikerspørgsmaal>

Lena Kongsbach
vicedirektør